

"İçtihat Metni"

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : İş Mahkemesi

SAYISI : 2022/108 E., 2022/311 K.

DAVA TARİHİ : 08.11.2018

KARAR : Kabul

Taraflar arasında İlk Derece Mahkemesinde görülen ve istinaf incelemesinden geçen kurum işleminin iptali davasında verilen karar hakkında yapılan temyiz incelemesi sonucunda, Dairece Bölge Adliye Mahkemesi kararının kaldırılmasına ve İlk Derece Mahkemesi kararının bozulmasına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesince bozmaya uyularak yeniden yapılan yargılama sonucunda; davanın kabulüne karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararı davalı Kurum vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi ... tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesi ile müvekkilinin eşinden boşanması nedeniyle babasından yetim aylığı bağlanması talebinde bulunduğunu, Kurum tarafından talebinin reddedildiğini beyanla Kurum işleminin iptali ile müracaat tarihi olan 11.06.2018 tarihinden itibaren yetim aylığı bağlanmasına karar verilmesini talep ve dava etmiştir

II. CEVAP

Davalı Kurum vekili cevap dilekçesinde; Kurum denetmenleri tarafından düzenlenen raporda davacı ve boşandığı eşinin fiilen birlikte yaşadıklarının tespit edilmesi nedeniyle 23.12.2015 tarihinden itibaren bağlanan yetim aylığının kesildiğini ve yersiz ödenen aylıkların tahsilinin talep edildiğini beyanla davanın reddini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 10.12.2020 tarihli ve 2018/283 Esas, 2020/210 Karar sayılı kararıyla; kurumun davacıya ilişkin 26.07.2016 tarihli rapor ile boşandığı eşi ile aynı adreste kalmasından bahisle ödenen tutarın 96 ncı maddesine göre alınmasının uygun olduğuna dair düzenlenmiş olduğu görülmüş olup, davacının 06.01.2015 tarihinde boşandığı, ancak 08.01.2016 tarihinde tekrar boşandığı eşi ile evlendiği görülmüş ancak Soma 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2017/87 Esas 2017/109 Karar ile çekişmeli suretle boşandıkları görülmüştür. Söz konusu boşanmadan sonra davacının boşandığı eşi ile birlikte yaşadığına dair somut bir delil elde edilememiş, bir başka anlatımla

boşandıkları görülmüştür. Söz konusu boşanmadan sonra davacının boşandığı eşi ile birlikte yaşadığına dair somut bir delil elde edilememiş, bir başka anlatımla boşanmalarının muazzalı olduğuna dair bir delil elde edilmiş olmamakla davanın kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı davalı Kurum vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin 14.07.2021 tarihli ve 2021/682 E., 2021/1224 Karar sayılı kararıyla; somut olayda, Kurum tarafından, ikinci boşanmadan sonra davacının eski eşi ile birlikte yaşadığına ilişkin sunulan herhangi bir delil bulunmadığı, aksine dinlenen tanıklardan muhtar ... eski eşlerin ayrı yaşadığını doğruladığı, şu halde Kurumun aylık tahsisinin reddine ilişkin işlemi isabet bulunmadığı gerekçesiyle istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

1. İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili tarafından temyiz isteminde bulunmuştur.

Dairemizin 10.02.2022 tarihli 2021/10820 Esas, 2022/1741 Karar sayılı ilamı ile; "Eldeki davada, kurumun 26.07.2016 tarihli denetmen raporu ile davacının boşandığı eşi ile aynı adreste yaşadığından bahisle babadan dolayı verilen ölüm aylığının kesildiği, ödenen tutarın 96 ncı maddesine göre alınmasının uygun olduğuna dair rapor üzerine borç çıkartıldığı,davacının boşandığı eşi ile 26.07.2016 tarihinde yine evlendiği daha sonra Soma 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2017/87 Esas 2017/109 Karar ile çekişmeli suretle boşandıkları,davacının ikinci boşanmadan sonra 11.06.2018 tarihinde kuruma başvuru yaparak babadan dolayı ölüm aylığı talebinde bulunduğu ve Kurum tarafından bu talebinin reddedildiği, ikinci boşanmadan sonra davacının eski eşi ile birlikte yaşadığına ilişkin sunulan herhangi bir delil bulunmadığı gerekçesiyle davanın kabulüne karar verildiği, Mahkemenin kabulünün eksik incelemeye dayalı olduğu anlaşılmaktadır.

Bu yasal düzenleme ve açıklamalar ışığı altında Mahkemece, davacının ve boşandığı eşinin uyuşmazlık konusu dönemde kayıtlı tüm adresleri ilgili Nüfus Müdürlüğü'nden istenmeli yine eşlerin oy kullandıkları adresle ilgili Seçim Kurulu Başkanlığı'ndan getirilmeli, davacının ve boşandığı eşinin uyuşmazlık konusu dönemde kayıtlı tüm adresleri yönünden ayrı ayrı geniş kapsamlı, titizlikle ve gerekirse bilgi edinilen şahısların isim ya da sıfatları da tutanağa eklenmek suretiyle, beyan edilen adreslerde fiilen oturup oturmadıkları, birlikte yaşayıp yaşamadıkları kolluk marifetiyle araştırılmalı; adreslerdeki komşu, kapıcı ve yöneticiler tespit edilerek konuyla ilgili bilgi ve görgülerine başvurulmalı; ihtilaf konusu dönem içerisinde davacı ve boşandığı eşinin kayıtlı tüm adreslerinde görev yapan mahalle muhtar ve azalarının kanaat edinmeye yetecek sayıda tanık sıfatıyla bilgi ve görgülerine başvurulmalı, çelişki oluşursa giderilmeli; davacı ve boşandığı eşinin uyuşmazlık konusu dönemdeki medula kayıtları celp edilip tespiti konu sürede ayrı ayrı her ikisinin de hangi sağlık kuruluşlarına başvurdukları araştırılmalı; ilgililerin su, elektrik, telefon aboneliklerinin hangi adreste kimin adına tesis edildiği saptanmalı; "boşanılan eşle eylemlerle birlikte bildirtilemeyen" olayının mevcut olup olmadığı, tenzih tüm denetler ve

olarak birlikte yaşamı olgusunun mevcut olup olmadığı, toplanan tüm kanıtlar ışığı altında değerlendirildikten sonra elde edilecek sonuca göre karar verilmelidir. " hususlarına işaret edilerek karar bozulmuştur.

B. İlk Derece Mahkemesince Bozmaya Uyularak Verilen Karar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacının aylık bağlanması talebinde bulunduğu tarih ve sonrası itibarıyla uyulan bozma ilamı doğrultusunda yapılan araştırmada, öncelikle medula kayıtları, kolluk araştırması ve dinlenen tanık anlatımlarına göre davacının boşanma ve eldeki davanın açıldığı tarih itibarıyla Soma İlçesinde ikamet ettiğinin sabit olduğu, davacı ile boşandığı eşinin medula kayıtlarına göre boşanma tarihi ve sonrasında aynı sağlık kuruluşuna ve eczaneye başvuru yapmadığı, UYAP üzerinden yapılan adres araştırması sorgulamasına göre davacı ve boşandığı eşinin nüfus kayıtlarındaki adreslerinin farklı olduğu, Soma İlçe Seçim Kurulu Başkanlığının 27.11.2018 tarihli yazısına göre, boşanma tarihi ve sonrasında davacı ile boşandığı eşinin oy kullanmadığı, davacının boşandığı eşinin boşanma ve eldeki davanın açıldığı tarih itibarıyla ikamet adresi olan "... " adresinde yapılan kolluk araştırması sonucunda Kapaklı İlçe Emniyet Müdürlüğü'nün 29.09.2022 tarihli yazısına göre, ... isimli şahsın 2017 yılında kısa bir süre ikamette oturduğu ve sonrasında ayrıldığı belirtilmiştir, davacının boşanma ve eldeki davanın açıldığı tarih itibarıyla ikamet adresi olan "... /..." adresinde yapılan kolluk araştırması sonucunda Soma İlçe Emniyet Müdürlüğü'nün 29.09.2022 tarihli yazısına göre, çevreden ve mahalle sakinlerinin ... isimli şahsı ... olarak bildiklerinin, Hüseyin isimli birinin adrese gelip gittiğini gören herhangi birisinin olmadığını ve ... ile ...'ın birlikte yaşamadığının belirtildiği, bozma ilamı öncesinde dinlenen aza olarak görev yapan diğer tanıklar ile birlikte muhtar ...t'un beyanları doğrultusunda, davacı ile boşandığı eşinin birlikte yaşadıklarına dair bir delilin bulunmadığı, yukarıda da ayrıntılı olarak ifade edildiği üzere davalı kurum tarafından boşanma öncesi alınan denetmen raporuna dayalı tespitlerin eldeki davaya konu boşanma sonrası aylık başvurusuna ilişkin talep yönünden dikkate alınmasının mümkün olmadığı, bu hali kurum işleminin yerinde olmadığı anlaşılmakla, davanın kabulüne" karar verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı Kurum vekili tarafından temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı Kurum vekili tarafından; Kurum denetmenleri tarafından düzenlenen raporda davacı ve boşandığı eşinin fiilen birlikte yaşadıklarının tespit edilmesi nedeniyle 23.12.2015 tarihinden itibaren bağlanan yetim aylığının kesildiğini ve yersiz ödenen aylıkların tahsilinin talep edildiğini, davacının boşandığı eşi ile birlikte yaşamaya devam etmesinin yetim aylığı bağlanmasına engel teşkil ettiğinden, kararın bozulmasını talep etmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, boşandığı eşi ile fiili birliktelik gerekçesi ile babadan dolayı alınan ölüm aylığının kesilmesinden sonra davacının daha sonra ayrı yaşamaya başladığından bahisle tahsis talebinin reddine ilişkin kurum işleminin iptali ile aylığın tahsisine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 369 uncu maddesinin

birinci fıkrası ile 370 ve 371 inci maddeleri ile 5510 sayılı Kanun'un 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 56 ncı maddesinin ikinci fıkrası ve 96 ncı madde hükümleridir.

3. Değerlendirme

1. Temyiz olunan nihai kararların bozulması 6100 sayılı Kanun'un 371 inci maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

2. Temyizen incelenen İlk Derece Mahkemesi kararının bozmaya uygun olduğu, kararda ve kararın gerekçesinde hukuk kurallarının somut olaya uygulanmasında bir isabetsizlik bulunmadığı, bozmaya uyulmakla karşı taraf yararına kazanılmış hak durumunu oluşturan yönlerin ise yeniden incelenmesine hukukça imkân bulunmadığı anlaşılmakla; davalı Kurum vekili tarafından temyiz dilekçesinde ileri sürülen nedenler kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

VII. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Davalı vekilinin yerinde görülmeyen tüm temyiz itirazlarının reddi ile usul ve kanuna uygun olan kararın ONANMASINA,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine,

02.03.2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

...